

14//127350/029/

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ
Інстытут гісторыі

В. Ф. Голубеў

СЕЛЬСКАЯ
АБШЧЫНА
Ў БЕЛАРУСІ
XVI—XVIII стст.

*Глыбока апрацаваны
Міхайлу Уладзіміравічу
Мясніковічу з удзячнасцю
За падтрымку і напісанне
папярэнды*

В. Голубеў

Мінск
«Беларуская навука»
2008

Нацыянальная
бібліятэка
Беларусі

ЗМЕСТ

Уводзіны	3
1. Гістарыяграфічны агляд і крыніцы даследавання	11
1.1. Праблема сельскай грамады на тэрыторыі Беларусі ў гістарыяграфіі	11
1.2. Сельская грамада ў польскай гістарыяграфіі	26
1.3. Абшчына ў расійскай гістарыяграфіі	38
1.4. Абшчына ва ўкраінскай гістарыяграфіі	47
1.5. Крыніцы даследавання	55
2. Абшчына ў адміністрацыйна-тэрытарыяльнай структуры і судовай сістэме на землях Беларусі ў XVI–XVIII стст.	65
2.1. Грамада ў структуры адміністрацыйна-тэрытарыяльнага падзелу Вялікага княства Літоўскага ў канцы XV – XVI ст.	65
2.2. Абшчынны (копны) суд у судовай сістэме Вялікага княства Літоўскага	74
3. Сельская абшчына ў дзяржаўных уладаннях	90
3.1. Спецыфіка абшчыннай арганізацыі ў дзяржаўных уладаннях усходу Беларусі ў XVI – першай палове XVII ст.	90
3.2. Аграрная рэформа і эвалюцыя абшчынных інстытутаў у дзяржаўных уладаннях захаду і цэнтры Беларусі ў XVI – першай палове XVII ст.	122
3.3. Абшчына ў дзяржаўных уладаннях Беларусі ў сярэдзіне XVII – першай палове XVIII ст.	152
3.4. Дзяржаўная палітыка ў адносінах да абшчыннай арганізацыі сялянства ў сярэдзіне – другой палове XVIII ст.	189
4. Сельская абшчына ў маёнтках прыватных уласнікаў	217
4.1. Абшчына ў прыватнаўласніцкіх маёнтках Беларусі ў XVI – першай палове XVII ст.	217
4.2. Сялянская грамада ў маёнтках прыватных феодалаў у сярэдзіне XVII – першай палове XVIII ст.	225
4.3. Абшчына ў прыватных уладаннях у сярэдзіне – другой палове XVIII ст.	237
5. Сельская абшчына ў царкоўных уладаннях	245
5.1. Абшчына ў царкоўных уладаннях Беларусі ў XVI – першай палове XVII ст.	245
5.2. Абшчына ў царкоўных уладаннях Беларусі ў другой палове XVII – першай палове XVIII ст.	260
5.3. Сялянская грамада ў гаспадарчым і сацыяльным жыцці насельніцтва ў царкоўных уладаннях Беларусі ў другой палове XVIII ст.	275
Заклучэнне	289
Дадаткі	291
Спіс скарачэнняў	319
Слоўнік тэрмінаў	324
Імяны паказальнік	327
Геаграфічны паказальнік	334
Спіс крыніц і літаратуры	347